

Med krökta ventiler i Sibirien

Sibirien – ett kargt och mäktigt landområde öster om Ural-bergen. Fascinerande och tidvis totalt öde. Självklart lockar det vår utsände i öst.

Häng med på en gråkall, men spännande touring.

TEXT & FOTO Björn Magnusson

Sibirien är större än hela Kina och ett av de kallaste, bebodda områdena på jorden. Den lilla byn Ojmjakon har köldrekordet med -71,2°C. Men nu är det sensommar och enligt väderstatistiken bör det vara en sisådär 20 grader och sol. Men det är det inte.

Regnmolnen hänger tunga över våra hjälmförsedda huvuden. Termometern pekar på 11 grader. Plötsligt vill alla åka i sidvagnen för att komma undan de

kyliga vindarna. Vi befinner oss i den lilla staden Irbit, djupt in i Ryssland, cirka 20 mil från miljonstaden Ekaterinburg. I Irbit tillverkas de famösa, sidvagnsförsedda, Ural-hojarna, maskiner som har utvecklats obetydligt sedan järnåldern ungefär. Det är på sådana som vår tur ska företas. Hela resan arrangeras av generalagenten för Ural i Europa.

Inte femstjärnigt

Natten på det nedgångna hotellet i utkanten av Irbit har fortlöpt utan problem. För att få i sig frukosten krävdes en lång promenad genom smutsblåa korridorer

endast upplysta med någon enstaka och ensamt dinglande 40 watts glödlampa här och där. Den bruna linoleummattan är alldeles vågig, gissningsvis resultatet av en kombination av dålig limning och fukt.

Efter att ha vinglat nedför fyra våningar i en småskum trappuppgång har jag kommit halvvägs mot frukosttallriken. Nu ska jag bara gå runt husknuten, hoppa över några djupa vattenpölar, undvika den värsta geggan och passera genom en liten affär där en huckleförsedd gumma är i full färd med att köpa en limpa bröd. En nedsläckt nattklubb och köket där våra ägg steks, sedan är jag framme vid träbordet som är så vingligt att till och med servetterna trillar av.

Efter en halvtimme kommer en tallrik med två halvstekta ägg och två korvstumpar in. Till detta ryskt te. Sedan upp på rummet för klädombyte och ut på hojen som står och väntar i en bevakad inhägnad 300 meter från hotellet.

En magerlagd man med mustasch och en cigarettstump i ena mungipan står och slår ogräs med lie. Då och då plockar han fram sitt brynjärn och slipar till knivbladet.

Hårdkörd

Min maskin är en Ranger Gear-Up, vilket betyder att den är kamouflagerad och har manuellt inkopplingsbar sidvagnshjulsdrift. Dessutom ett uttag för sö-

karlamp, eller om man hellre vill det – Kalashnikov.

Under gårdagen kördes min maskin av en lätt vansinnig brittisk reporter från The Discovery Channel. Hojen är därför numera specialutrustad med en rysk flagga och en sisådär 20 kilo lerklägg. Den 750 kubik stora boxermotorn tickar i alla fall igång på första startförsöket.

Det smäller och bubblar från förgasarna. Den ryska mekanikern som ska följa med oss rycker ut med skruvmejseln och dränerar förgasarna på vatten. Sedan smäller och bubblar det lite mindre.

Åtta sidvagnsekipage rullar i sakta mak ut ur staden. Vi är pilgrimer från runt om i Europa. Ett glatt par är från Schweiz, en rakad kille

från Ungern, fyra personer från Österrike, två hurtiga norrmän och så jag. Längst fram kör Sergey Ziranow, en före detta rysk mästare i sidvagnscross. Hans blekröda Mercedes-buss spyrr ut svarta rök-puffar och det är inte särskilt svårt för mig som ligger sist i ledet att följa doftspåren.

Tittut!

Strax utanför staden märker jag att något inte står rätt till. Kraften liksom försvinner. På en grå bensinstation går mekanikern Alexander Tjurasev fram med stora skiftnyckeln. En titt under topplocket avslöjar ventiler med banankrökning. Inte bra, njet, njet!

Blir degraderad till en andra

klassens burkslav. Men det passar mig perfekt för då kan jag gosa ner mig i sittbrunnen och njuta desto mer av, örhm, barrskogen. Och avgaserna från Sergeys buss.

Vi styr rakt norrut. Målet är den lilla orten med det för dagen passande namnet Tourinsk. Här finns nämligen varma källor.

Vi hinner ett tiotal kilometer innan det är dags att stanna för lite maskinunderhåll. Den här gången är det norrmännens bakaxel som sitter löst. Egentligen är det inte så konstigt eftersom vi för två dagar sedan övade oss på avancerad terrängkörning.

De två norrmännen ville givetvis bräcka det svenska enmansteamet och laddade på fullt över ett krön

så att bensindunkar och annan bråte flög åt ett håll och föraren åt ett annat. I samband med landningen fick kardanaxeln till sidvagnshjulet en bananmässig krökning.

Något som framkom under off-roadsessionen var hur pass duglig den här maskinen faktiskt är. Med sidvagnshjulsdriften inkopplad tuggade den sig fram i lervällingen som den värsta pansarvagn. Visst var det lite svårt att styra ekipaget emellanåt och visst kunde fjädningen ha varit mer förljamsk men maskinen imponerande ändå.

Själv fastnade jag i den härliga vinkelvolten och snurrade bara runt i stora cirklar så att gräs och lera flög vida omkring när vi fick lite fri körning. →

”Rullar in genom en port och får syn på en vacker träbyggnad, ett hälsohem. Vi slår halt och fjuttar fart på en brasa.”

STOLT FÖRARE. Efter en snabbvisit vid hälsohemmet i Tourinsk var vår tappra ryttare åter redo för att skaka Ural.

NORRMÄN KAN DE OCKSÅ. Det norska teamet visar här hur man gör en stoppie med sidvagn.

→ Nåväl, nu tillbaka till utflykten. Efter avklarad bakaxelåtdragning bar det av norrut igen. Vägstandarden var subtilt sparsmakad och på sina ställen gapade stora hål i asfalten. Uralen dunkade på i 80 knyck, en hastighet som är lagom för både maskin och människa. Hojarna toppar runt 110 knutar men det är strängeligen förbjudet att pressa maskinerna så hårt. De är nämligen ”inte gjorda för att köra i mer än 80 km/h” enligt den österrikiska importören.

Inga kanelbullar

Vi kör genom ödemark och möter en och annan trött gammal lastbil. Annars är det rätt tomt. Inga flashiga vägs skyltar eller bensintappar som lockar med färskbakade bullar och dagens Expressen för en tia.

Efter någon timma kör vi in i en liten håla. Trähusen är sneda och vinda och ser inte ut att ha fått något underhåll de senaste decennierna. En hund står och skäller på en gårdsplan och två kossor kommer lommandes längs vägen. Små gummor med hucklen kikar nyfiket på oss bakom halvt igen-dragna gardiner. Vi är framme i Tourinsk.

Rullar in genom en port och får syn på en vacker träbyggnad, ett hälsohem dit folk kommer för att vila upp sig. Vi slår halt och fjuttar fart på en brasa.

Ett gäng Lador står parkerade en bit bort. Dörrarna är öppna och ur bilarna pumpas det rysk popmusik så det skorrar i högtalarna. Bakom bilarna hörs støj och skratt. Där ligger en hel familj och skval-

par i en liten träpool. Ur ett stort rör rinner hett vatten från en närbelägen källa. Vattenången hänger tung i den gråkalla luften.

Håller oss torra

Trots ivrigt vinkande och lockande med provsmakning av det lokala ölet hoppar inte någon av oss stelfrusna Ural-åkare ner i poolen, vi har nämligen glömt badbyxorerna hemma. Men vi höjer en skål mot de ryska medmänniskorna och hjälper dem sedan att putta igång deras gamla bilar som har dränerats på batterikraft under diskodunket.

Efter inmundigande av grillat kött och goda mackor sätter vi av mot Irbit igen. Samma väg tillbaka – troligen också den enda.

På kvällen käkar vi middag på hotellet. Kyckling står på me-

VACKERT BYGGE. I Sinatchika finns en hel drös med vackra kyrkor att beskåda. Och så kan man köpa glass som smår plast i den lokala lanthandeln.

LITE PUTT. Här ser vi prov på en så kallad aktiv start-hjälp.

PROMILLEHÖJARE. Till de flesta av dagens mål serverades ett stadig glas Vodka.

VARM KÄLLA. Ryssarna ser till att bli varma både in-och utvärtes.

ny – och Vodka så klart. Maten är rustik med mycket rotfrukter, men självklart tillrättlad för oss turister. Ganska klen kryddad och gärna i form av någon gryta där allt möjligt slängs i. Vodka dricks till alla mål utom frukost verkar det som.

Vaksamhet anbefalles

Elaka tungor hävdar att alkotes-ter i Ryssland går till så att polisen öppnar bildörren och om föraren då inte ramlar ut ur bilen får han köra vidare. Men riktigt så illa är det nog inte. Det skadar dock inte att vara på sin vakt i trafiken.

Dag två rullar vi mot byn Sinatchika som ligger runt 120 kilometer från Irbit. Halvvägs ungefär girar Sergey hårt med sin Merca-buss och vi hänger på. Efter en stunds

körning i traktorspår är vi framme vid en flod. Härligt finkornig sand ligger framför våra fötter.

Sergey schasar ut oss i sanden och efter ett par minuter leker vi med hojarna som de värsta småpojkar. Den stackars boxermotorn får slita ont och en av oss kör ner bakhjulet till hjulaxeln. Fem karlar krävs för att lyfta loss ekipaget.

Sergeys fru bjuder på Cirknik, små helmaskiga bullar gjorda av kvarg och ägg.

Drivmedel

Svänger upp på vägen igen och strax därefter är det dags att tanka upp med lite högklassig 91-oktansbensin. Priset är 16 rubel vilket är runt 4,40 kronor. Den som vill komma undan billigare kan handla fullbensin. Denna är på 76

UNDANTAGET SOM BEKRÄFTAR REGELN. Vanligen är träkåkarna på landsbygden rejält nedgångna, men det finns undantag.

PÅ VÄG. Skolskjutsarna var rejäla sexhjulsdrivna pjäser.

”Fascinerande är det att besöka lanthandeln. Där räknar kassörskan på kulram och glassen jag köpte smakar plast.”

KÖRD FINNE. Alexander Gusev är Ural-handlare i Helsingfors, som i år tog sin Ural Wolf till Irbit.

GRÅTT ÄR FLOTT. Ett snabbt snapshot från baksidan av det fashionabla hotellet vi låg på i Irbit.

BABUSHKA. Den stolta gamla damen övervakade ungdomarna som låg och gottade sig i den heta källan.

→ oktan och kostar strax under fyra kronor.

Runt lunchtid är vi framme i Sinatchikha. Här får vi en kulturell rundtur med en hyggligt engelsktalande guide. I den lilla staden finns nämligen en hel drös med bykyrkor samlade. Rustika saker i grovt trä.

Men nästan mer fascinerande är det att besöka lanthandeln, cirka 300 meter från kyrkan. Där räknar kassörskan på kulram och glassen jag köper smakar plast.

Mån pytteresa genom det gigantiska Sibirien är redan slut. Men innan jag tar farväl av vår ryska guide ska det så klart skålas i Vodka. Till nästa gång – nastrovje! ●

Om artikelserien

Del 1: Allt om MC besöker en i dubbel bemärkelse blöt mc-träff.

Del 2: Ett spännande besök i fabriken som tillverkar Ural-hojarna.

Del 3: Mini-touring i karga Sibirien.

Om resan

Vår reporter hängde på en resa arrangerad av den europeiske Ural-importören kalla Ural Pilgrimage. Priset är dryga 10.000 kronor men då tillkommer flygbiljetter (kostar runt 10.000 kronor). I priset ingår hyra av Ural-motorcyklar, mat och uppehälle. För att komma in i Ryssland krävs dessutom visum. För mer info kolla på <http://www.ural-motorcycles.com> under rubriken events/news.